

ného zákona sprostuje se dráha povinnosti k náhradě škody z příhody v dopravě jen tenkrát a jen potud, když a pokud dokáže, že příhoda byla způsobena neodvratnou náhodou, neodvratitelným jednáním osoby třetí, za jejíž zavinění neručí, nebo zaviněním poškozené. Břímě průvodní stihá podle toho výhradně žalovanou dráhu. Aby tedy dráha byla prosta ručení, musí podati pozitivní a úplný, každou pochybnost vylučující důkaz ve smyslu § 2 cit. zák., musela by tedy v souzeném případě dokázati, že nehoda byla způsobena třetí osobou, za jejíž zavinění neručí, nebo poškozenou samou. Jest tedy zkoumati, zda a pokud se dráze podařilo prokázati tyto vylučovací důvody. Soud první stolice dovodil z provedených důkazů skutkové zjištění, že poranění žalobkyně nezpůsobil (t. j. dveře vagonu nepřirazil) nikdo ze zřízenců dráhy ve službě u vlaku v době úrazu zaměstnaných, čímž míní, jak z předchozího zjištění je patrné, čtyry průvodčí vlaku tam jmenované. Právní závěr soudu první stolice, že dveře přirazila a poranění způsobila neznámá osoba třetí, za kterou dráha neručí, byl by správným jen tehdy, kdyby dráha ručila po této stránce jen za své zřízence zaměstnané v době úrazu přímo u vlaku, v němž se úraz stal, t. j. za průvodčí vlaku. Tak úzce nelze však vymeziti ručení dráhy za železniční personál, nýbrž ručí dráha, jak odvolací soud správně dovodil, po uvedené stránce též za staniční, t. j. nádražní personál, úřednický, zřízenecký a dělnický bez ohledu na to, zda přiřazení dveří spadalo do rámce jich pravidelné činnosti nebo příkazu jim uděleného. Žalovaná strana tvrdila sice v žalobní odpovědi, že dveře nezavřel zaměstnanec dráhy, nikdo z průvodčích vlaku ani jiný zaměstnanec ve službě, než soud první stolice, ač provedl veškeré důkazy vedené žalovanou stranou, nabyt přesvědčení jen o první části tohoto tvrzení, t. j. pokud šlo o zaměstnance činné přímo u vlaku jako průvodčí. Toto skutkové zjištění nepostačí však k vyvinění žalované dráhy ve smyslu § 2 zák. o ruč. žel., nýbrž musila by dráha dokázati, že dveře vagonu nepřirazil nikdo z jejích zřízenců zaměstnaných tou dobou na stanici, t. j. na hlavním nádraží plzeňském. Důkaz ten nebyl proveden. Nesprávným je proto názor soudu první stolice, že příhodu v dopravě způsobila neznámá osoba třetí, za kterou dráha neručí, ježto jest odvozen jen ze skutkového zjištění, že tak neučinil žádný ze čtyř průvodčích příslušného vlaku. Závěr ten by byl možný jen tehdy, kdyby dráha prokázala, že to nebyl nikdo ani z ostatních členů jejího personálu zaměstnaného tehdy na hlavním nádraží v Plzni, neboť ručí stejně i za tento personál. Nepostačila tudíž v tomto ohledu skutková zjištění k důkazu důvodů § 2 zákona o ruč. žel., a bylo věc posouditi podle předpisu § 1, jak učinil odvolací soud.

Čís. 7569.

Poštování nebo podráždění zvířete ve smyslu § 1320 obč. zák. má na mysli činnost, vztahující se ku zvířeti, nikoliv však případ, kdy si poškozený zvířete vůbec nevšiml, nýbrž útočil pouze proti jeho pánovi.

(Rozh. ze dne 1. prosince 1927, Rv I 841/27.)

Žalobce dostal se v hostinci se žalovaným do rvačky, za níž se pes žalovaného vrhl na žalobce a pokousal ho. Žalobní nárok na náhradu škody uznal procesní soud první stolice důvodem po právu, odvolací soud vyhověl odvolání žalovaného potud, že uznal žalobní nárok pouze z polovice důvodem po právu.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Žalobce domáhá se náhrady škody, kterou utrpěl tím, že ho pes žalovaného pokousal, a poukazuje výslovně na předpis § 1320 obč. zák. Podle tohoto předpisu ručí chovatel zvířete za škodu zvířetem způsobenou, nedokáže-li, že se postaral o potřebné opatření zvířete neb o dohled na ně. Jde tu o ručení za vinu, ale s přesunutým břemenem průvodním. Žalovaný se o takový důkaz ani nepokusil a svou obranu založil jen na tom, že prý byl pes vydrážděn tím, že se žalobce vrhl na žalovaného a pěstí ho udeřil. Odvolací soud neposoudil věc po stránce právní správně, když, zkoumaj, co bylo psu podnětem k tomu, že žalobce pokousal, a, usoudiv, že to byla rvačka mezi žalobcem a žalovaným, která psa podráždila, a že pes musil rvačku pozorovati, uznal podle § 1304 obč. zák. na zavinění obou stran stejnou měrou. Také žalovaný zastával již v odvolání a zastává i v dovolací odpovědi názor, že pes viděl ránu, kterou žalobce žalovanému zasadil, a, ježto jest vycvičen k obraně svého pána, byl tím vydrážděn tak, že se na žalobce vrhl. Žalobce naproti tomu vidí naopak vydráždění psa v jednání žalovaného, protože tento náhle od stolu vyskočil, k žalobci přiskočil, ze dveří na chodbu ho vyhodil a tam na něm klečel. Již z těchto různých stanovisek je vidno, jak těžko bylo by zkoumati popud zvířete, které jiného poškodilo. Vždyť žalovaný sám v tom směru uvedl v odvolacím spise doslovně, že »téměř každý pes se vrhne na cizího člověka, který třeba jen přátelsky, nebo náhodou vztáhl ruku na jeho pána« a dále, že »každému se již častěji v životě přihodilo, že jda s osobou, provázenou psem, této něco vykládal a při tom o ni rukou zavadil a již to mělo v zápětí výpad psa proti němu«. Z těchto vývodů však nutno vyvoditi jedině správný důsledek, že chovatel zvířete musí se postarati o potřebné opatření nebo dohled, nemoha důvěřovati zvířeti, a že, neučiní-li tak, ručí za škodu zvířetem způsobenou, jak to právě § 1320 obč. zák. předpisuje. Správně uvedl již první soud a správně uvádí také dovolání žalobcovo, že pes neměl býti do hostinské místnosti vůbec brán (což na mnohých místech jest policejně zakázáno) a že, byl-li tam již přiveden, měl býti uvázán nebo košíkem opatřen nebo jinak náležitě opatrován. Ježto žalovaný nic takového nedokázal, ručí podle § 1320 obč. zák. za celou škodu, i kdyby byla bývala popudem pro psa snaha přispěti na pomoc svému pánovi. Žalovaný — a jak se zdá i odvolací soud — zkoumajíce, co psa podráždilo, mají patrně na mysli první větu § 1320 obč. zák., podle které za škodu zodpovídá ten, kdo zvíře poštvál nebo vydráždil. Tento předpis

III. novely byl již v dřívějším doslovu § 1320 obč. zák. a byl převzat, by bylo naznačeno, že v první řadě jest k náhradě povinen ten, kdo má bezprostřední vinu, a že tento bezprostřední vinník jest postihem povinen chovateli zvířete, jenž ručí kromě něho (srov. motivy strana 397). Ale nehledě k tomu, že — jak právě řečeno — ručí spolu také chovatel zvířete, který »zanedbal jeho opatření«, nehodí se právě uvedený předpis na souzený případ, neboť má na mysli činnost mající nějaký vztah ke zvířeti, totiž buďsi poštvání zvířete nebo jeho vydráždění, ale nemá na mysli případ, jako jest tuto, kde žalobce si psa vůbec nevšímal, a jest nejisto, zda o něm vůbec věděl. Kdyby se mu měla přičítati spoluvina, musila by býti zajisté také řešena otázka, zda žalobce o psu věděl a zda mohl při obyčejné opatrnosti (§ 1297 obč. zák.) seznati, že jeho srážka se žalovaným mohla by vyvolati zakročení psa. Těmito otázkami se odvolací soud neobíral, ale není třeba jimi se obírat podle toho, co bylo již shora vyloženo.

Čís. 7570.

Stavební ruch.

Bydlí-li čekatel v rodinném domku nejso jeho vlastníkem, jest mezi čekatelem a družstvem jako stavebníkem a vlastníkem domku poměr nájemní, pro nějž platí obmezení §§ 50 a 52 nař. ze dne 19. července 1923, čís. 160 sb. z. a n. Nájemní poměr může se vztahovati jen k celému domku a, jsou-li v něm dva byty, z nichž čekatel jeden obývá, jest čekatel oprávněn dáti druhý byt do nájmu (vzhledem k družstvu do podnájmu). Pro poměr mezi čekatelem a jeho nájemníkem neplatí obmezující předpisy § 50 a 52 nař. čís. 160/23, právě tak jako pro poměr vlastníka domku, bývalého čekatele, při čemž jest ovšem čekatel (vlastník domku) vázán stanovami družstva a obsahem smluv.

(Rozh. ze dne 1. prosince 1927, Rv I 1441/27.)

Žalobce byl čekatelem družstevního domu, jež obýval, a zaplatil družstevní podíl až asi na 3.000 Kč. Stavební družstvo se usneslo ponechat jednotlivým čekatelům na vůli případný pronájem bytů v čekatelských domech, pokud by je sami neobývali, s podmínkou, že nájemník musí býti členem družstva. Žalobce pronajal volný byt v družstevním domu žalované. Proti vyklizovacímu příkazu žalobce žalované z bytu vznesla žalovaná námitky, jimž procesní soud prvního stádu nevyhověl a ponechal vyklizovací příkaz v platnosti. Důvody: Žalovaná strana nemůže opíratí právo k používání bytu o stanovy stavebního družstva, neboť jest zřejmo, že není ve smluvním poměru se žalovaným družstvem, že družstvo žalované straně byt, o který se jedná, ani nepronajalo ani nepřidělilo a právní základ žalované strany k používání bytu spočívá v soukromoprávní úmluvě, ve smlouvě nájemní mezi ní a žalobcem. Poněvadž jest zjištěno, že jde o dům rodinný, jenž byl druž-